

Έξυπνα χωριά στα στρατηγικά σχέδια της ΚΑΠ ΕΛΛΑΔΑ

ΦΥΛΛΟ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ

Το έργο Smart Rural 27 (2η προπαρασκευαστική δράση για τις έξυπνες αγροτικές περιοχές στον 21ο αιώνα, 2021-24) αποσκοπεί στη βελτίωση του πλαισίου στήριξης των έξυπνων χωριών τόσο σε τοπικό (αγροτικές κοινότητες) όσο και σε περιφερειακό/εθνικό επίπεδο (χάραξη πολιτικής).

Έξυπνα χωριά στα στρατηγικά σχέδια της ΚΑΠ

ΕΛΛΑΔΑ

ΠΕΡΙΛΗΨΗ ΕΥΡΗΜΑΤΩΝ

Ορισμός Έξυπνων Χωριών

Δεν υπάρχει επίσημος ορισμός των Έξυπνων Χωριών.

Υπάρχει αναφορά σε στρατηγική έξυπνων χωριών: Στο Ελληνικό ΣΠ της ΚΑΠ υπάρχουν κάποιες αναφορές σε στρατηγικές έξυπνων χωριών, οι οποίες θα υλοποιηθούν μέσω διαφόρων παρεμβάσεων και μεθόδων όπως: Υπάρχει η ευκαιρία εφαρμογής δράσεων συνεργασίας για την ολιστική και καινοτόμο ανάπτυξη των χωριών (έξυπνα χωριά) κάτω από τοπικές στρατηγικές στο ΣΠ της ΚΑΠ. Σε αυτό το πλαίσιο, προβλέπεται η υλοποίηση επιχειρήσεων σχετικά με την ίδρυση ενός συνεργατικού σχήματος που περιλαμβάνει τοπικούς ιδιωτικούς φορείς και τοπικά δημόσια όργανα, προκειμένου να προετοιμάσουν και να σχεδιάσουν ένα σχέδιο δράσης επικεντρωμένο στην αντιμετώπιση ενός ή περισσότερων προβλημάτων στην περιοχή. (ΕΛ ΣΠ της ΚΑΠ σσ. 412-413)

Ειδικές παρεμβάσεις στα Έξυπνα Χωριά

Δεν υπάρχει ειδική παρέμβαση Έξυπνων Χωριών στο ΣΠ της ΚΑΠ.

Άλλες σχετικές παρεμβάσεις

Υποστήριξη της τοπικής ανάπτυξης μέσω του LEADER (CLLD) (P-77-4.1, COOP)

Ειδικοί στόχοι SO8: Προώθηση απασχόλησης, ανάπτυξης, ισότητας των φύλων

R40: Στρατηγικές ΕΧ - Στόχος

Ο δείκτης R40 αναφέρεται στο Ελληνικό ΣΠ της ΚΑΠ σε σχέση με την επίτευξη του SO8. Αναμένεται ότι ο δείκτης θα επιτευχθεί μέσω του LEADER, ωστόσο οι τιμές στόχου δεν έχουν ακόμα καθοριστεί.

Τεχνική υποστήριξη

Ένας από τους στόχους του Δικτύου είναι η «διοργάνωση εκδηλώσεων αλληλεπίδρασης, συμπεριλαμβανομένων, ιδίως, συμβούλων, ειδικούς στους θεματικούς τομείς που σχετίζονται με όλους τους ειδικούς στόχους του ΣΠ της ΚΑΠ και ειδικά σε νέους τομείς (κυκλική οικονομία, βιοκαύσιμα, απόβλητα τροφίμων, κοινωνική ένταξη και καταπολέμηση της φτώχειας, εφαρμογές ΤΠΕ κάτω από Έξυπνο Χωριό) [...] (ΕΛ ΣΠ της ΚΑΠ σ.403).

ΈΞΥΠΝΑ ΧΩΡΙΑ ΣΤΑ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΑ ΣΧΕΔΙΑ ΤΗΣ ΚΑΠ

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΔΗΛΩΣΗ

Η Στρατηγική Δήλωση του Ελληνικού ΣΠ της ΚΑΠ αναγνωρίζει τις πολυδιάστατες ανάγκες των αγροτικών περιοχών, οι οποίες έχουν ενταθεί από απρόβλεπτα γεγονότα όπως η πανδημία του COVID-19, πυρκαγιές και τις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής. Ως απάντηση, η δήλωση τονίζει τη σημασία της ενίσχυσης των συνεργατικών δράσεων και πρωτοβουλιών που προτεραιοποιούν τόσο τις κοινωνικές όσο και τις περιβαλλοντικές διαστάσεις, επισημαίνοντας ότι «θα δοθεί ιδιαίτερη έμφαση στις πολιτικές Έξυπνων Χωριών για την ολοκληρωμένη αντιμετώπιση των χρόνιων προβλημάτων των μικρών υποπεριοχών των περιοχών LEADER» (ΕΛ ΣΠ της ΚΑΠ, σσ.34-35).

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΑΝΑΓΚΩΝ

Δεν υπάρχει ειδική αναφορά στα έξυπνα χωριά σε αυτήν την ενότητα του ΣΠ της ΚΑΠ.

ΕΙΔΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ

SO8: Προώθηση απασχόλησης, ανάπτυξης, ισότητας των φύλων

R.40: «Έξυπνη μετάβαση της αγροτικής οικονομίας - Αριθμός υποστηριζόμενων στρατηγικών έξυπνων χωριών» προσδιορίζεται υπό τους δείκτες αποτελεσμάτων των Ειδικών Στόχων.

ΣΧΕΔΙΑ ΣΤΟΧΟΥ

Ο δείκτης R40 αναφέρεται στο ελληνικό στρατηγικό σχέδιο της ΚΑΠ σε σχέση με την επίτευξη SO8. Ο δείκτης αναμένεται να επιτευχθεί μέσω του LEADER, ωστόσο, οι τιμές-στόχοι δεν έχουν ακόμη καθοριστεί.

Συνέπεια της Στρατηγικής & Συμπληρωματικότητες

Δεν υπάρχει συγκεκριμένη αναφορά στα Έξυπνα Χωριά σε αυτήν την ενότητα του ΣΠ της ΚΑΠ.

Στοιχεία για Πολλαπλές Παρεμβάσεις ... συμπεριλαμβανομένου του Δικτύου CAP

Ένας από τους στόχους του Δικτύου είναι «η διοργάνωση εκδηλώσεων για αλληλεπίδραση, περιλαμβάνοντας ειδικά συμβούλους, ειδικούς στους θεματικούς τομείς σχετικά με όλους τους ειδικούς στόχους του ΣΠ της ΚΑΠ και ειδικά σε νέους τομείς (κυκλική οικονομία, βιοκαύσιμα, απόβλητα τροφίμων, κοινωνική ένταξη και καταπολέμηση της φτώχειας, εφαρμογές ΤΠΕ κάτω από Έξυπνο Χωριό) και ερευνητές (συνέδρια, διαλέξεις, ενημερώσεις, κοινή συμμετοχή σε επιδείξεις και άλλες εκδηλώσεις κ.λπ.), ιδιαίτερα όσον αφορά τις Ομάδες Λειτουργίας (OGs), τις Τοπικές Ομάδες Δράσης (LAGs) και παρόμοιες τοπικές δομές ανάπτυξης, συμπεριλαμβανομένης της διεθνούς συνεργασίας, απονέμοντας βραβεία καινοτομίας σε αγρότες, συμβούλους και ερευνητές» (ΕΛ ΣΠ της ΚΑΠ σ.403).

Υπάρχει άμεση αναφορά στα Έξυπνα Χωριά στην ενότητα 4.5. «Επισκόπηση του συντονισμού, της οριοθέτησης και της συμπληρωματικότητας μεταξύ του ΕΓΤΑΑ και άλλων ταμείων της Ένωσης»:

«Οι τοπικές στρατηγικές στο πλαίσιο του ΣΠ της ΚΑΠ θα έχουν επίσης την ευκαιρία να υλοποιήσουν δράσεις συνεργασίας για την ολιστική και καινοτόμο ανάπτυξη των χωριών (έξυπνα χωριά). Σε αυτό το πλαίσιο, προβλέπεται η υλοποίηση επιχειρήσεων που σχετίζονται με την ίδρυση ενός συνεργατικού σχήματος που περιλαμβάνει τοπικούς ιδιωτικούς φορείς και τοπικά δημόσια όργανα, προκειμένου να προετοιμάσουν και να σχεδιάσουν ένα σχέδιο δράσης επικεντρωμένο στην αντιμετώπιση ενός ή περισσότερων προβλημάτων στην περιοχή. Το κύριο χαρακτηριστικό του θα πρέπει να είναι η κοινωνική και/ή τεχνολογική καινοτομία και θα πρέπει να προβλέπει δράσεις όπως ευρυζωνική σύνδεση, παραγωγή ή εξοικονόμηση ενέργειας, αντιμετώπιση περιβαλλοντικών προβλημάτων, υπηρεσίες για νέους ή ηλικιωμένους στην περιοχή, αναβάθμιση της παροχής υγειονομικών υπηρεσιών και καταπολέμηση της κοινωνικής απομόνωσης. Αυτές οι δράσεις θα ενισχύσουν περαιτέρω τις αγροτικές περιοχές κυρίως σε όρους συνδεσιμότητας και ανθεκτικότητας. Εκτός από τα παραπάνω, οι άλλες πολιτικές και στρατηγικές που εφαρμόζονται στις αγροτικές περιοχές της χώρας θα συμβάλλουν επίσης στη μακροπρόθεσμη όραση, είτε αφορούν κοινοτικούς είτε εθνικούς πόρους.» (ΕΛ ΣΠ της ΚΑΠ σ.412)

ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ ΕΞΥΠΝΩΝ ΧΩΡΙΩΝ

ΕΙΔΙΚΕΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ

Δεν υπάρχει ειδική παρέμβαση για τα έξυπνα χωριά στο ΣΠ της ΚΑΠ.

ΑΛΛΕΣ ΣΧΕΤΙΚΕΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ

Υποστήριξη της τοπικής ανάπτυξης μέσω του LEADER (CLLD) (P-77-4.1, COOP)

Ένας από τους κύριους στόχους της Τοπικής Ανάπτυξης με Πρωτοβουλία Τοπικών Κοινοτήτων (ΤΑΠΤΟΚ) είναι «να αξιοποιήσει το δυναμικό των ΤΠΕ για τη βελτίωση του επιπέδου των υπηρεσιών που παρέχονται στους κατοίκους των αγροτικών περιοχών, ιδιαίτερα εκείνων που είναι δυσπρόσιτες, κυρίως μέσω της κατάρτισης και εφαρμογής Στρατηγικών Έξυπνων Χωριών (Έξυπνα Χωριά), καθώς και να συμβάλει στην προώθηση υγιεινής διατροφής για τους πολίτες και στη μείωση της σπατάλης τροφίμων που πραγματοποιείται μέσω των νοικοκυριών αλλά κυρίως μέσω των επιχειρήσεων» (ΕΛ ΣΠ της ΚΑΠ σ.1155).

Η παρέμβαση LEADER (P3-77-4.1) επιδιώκει «να προωθήσει το δυναμικό των ΤΠΕ για τη βελτίωση του επιπέδου των υπηρεσιών που παρέχονται στους κατοίκους των αγροτικών περιοχών, ιδιαίτερα εκείνων που είναι δυσπρόσιτες, κυρίως μέσω της κατάρτισης και εφαρμογής Στρατηγικών Έξυπνων Χωριών (Έξυπνα Χωριά)» (ΕΛ ΣΠ της ΚΑΠ σ.1463). «Ο κύριος στόχος της παρέμβασης LEADER θα είναι να ενισχύσει και να προωθήσει την καινοτομία μέσω μιας πολιτικής Έξυπνων Χωριών» (ΕΛ ΣΠ της ΚΑΠ σ. 1264).

ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟΣ: AKIS & ΨΗΦΙΟΠΟΙΗΣΗ

Δεν υπάρχει ειδική αναφορά στα έξυπνα χωριά σε αυτήν την ενότητα του ΣΠ της ΚΑΠ.

ΈΞΥΠΝΑ ΧΩΡΙΑ ΣΕ ΆΛΛΑ ΤΑΜΕΙΑ ΚΑΙ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΤΗΣ ΕΕ

No other relevant Smart Villages programmes or initiatives identified.

ΠΡΟΚΑΤΑΡΚΤΙΚΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

Υπάρχει συγκεκριμένη σύσταση στο Παράρτημα Ι της Προκαταρκτικής Αξιολόγησης και της Στρατηγικής Περιβαλλοντικής Αξιολόγησης (SEA) για τα Έξυπνα Χωριά, που προτείνει τη βελτίωση της ευθυγράμμισης μεταξύ των στρατηγικών στόχων και των κατηγοριών των προγραμμάτων παρέμβασης LEADER (P3-77-4.1) και τον περαιτέρω ορισμό της σχέσης τους με σχετικές παρεμβάσεις αγροτικής ανάπτυξης καθώς και με άλλα ευρωπαϊκά όργανα, τα οποία τονίζουν τον πρωταρχικό στόχο της παρέμβασης LEADER, ο οποίος είναι «να ενισχύσει και να προωθήσει την καινοτομία» μέσω μιας πολιτικής Έξυπνων Χωριών.

Αυτή η ενότητα του ΣΠ της ΚΑΠ περιλαμβάνει επίσης τη δικαιολογία για τον λόγο που αυτή η σύσταση δεν έχει υιοθετηθεί, δηλαδή ότι: «Η ανάπτυξη καινοτομίας μέσω των έξυπνων χωριών είναι ένας στόχος αλλά όχι ο πρωταρχικός στόχος. Τα τοπικά προγράμματα είναι πολυθεματικά και περιλαμβάνουν πληθώρα στόχων που διαμορφώνονται μέσω της προσέγγισης από τα κάτω προς τα πάνω. Είναι λογικό λοιπόν να περιλαμβάνονται στόχοι που σχετίζονται με την ποικιλομορφία κ.λπ. προκειμένου να επιτευχθεί μια ολιστική προσέγγιση» (ΕΛ ΣΠ της ΚΑΜ σ.1476-1477).

Η συνολική ανάλυση και οι αναφορές βασίζονται στην αρχική έκδοση 1.1 του **Ελληνικού ΣΠ της ΚΑΠ, η οποία εγκρίθηκε στις 21.11.2022**. Το ενημερωτικό δελτίο παράγεται βάσει της Σύμβασης Αριθμός AGRI-2020-0332 με την Ένωση και οι απόψεις που εκφράζονται είναι αποκλειστικά αυτές του αναδόχου και δεν αντιπροσωπεύουν την επίσημη θέση της αναθέτουσας αρχής.